

گزارش رئوس مشکلات جاری و نهادینه شده شرکتهای تولیدکننده تایر کشور

۱- رئوس مسائل و مشکلات فعلی صنعت

۱-۱- اهم مشکلات جاری در بحث خرید مواد اولیه مورد نیاز از منابع داخلی و خارجی:

- افزایش بی رویه قیمت مواد اولیه داخلی متأثر از افزایش قیمت های جهانی مواد اولیه مورد نیاز این صنایع از جمله مشتقات نفتی نظیر دوده، اکسید روی، روغن ها، کائوچوی مصنوعی BR و غیرو و نیز افزایش قیمت انواع پلیمر SBR بدلیل اتخاذ سیاست آزادسازی قیمت محصولات شرکت پتروشیمی از ابتدای سال جاری.

- افزایش بی رویه قیمت مواد اولیه وارداتی مورد نیاز این صنعت خصوصاً از ابتدای سال ۸۶ که عمدتاً بدلیل افزایش قیمت نفت، نرخ یورو و سایر عوامل بروز کرده بطوریکه تا پایان خرداد ماه ۸۷ معادل ۳۷٪ بطور میانگین برآورد گردیده است که اثر ۳/۴۱ درصدی در قیمت تمام شده داشته است.

- خودداری بانکها و شرکتهای خارجی نسبت به پذیرش اعتبارات اسنادی گشایش شده از سوی بانکها و خریداران داخلی بدلیل تحریم های بین المللی و اصرار فروشندگان مواد اولیه وارداتی به انجام معاملات نقدی در خریدهای مواد اولیه و تجهیزات مورد نیاز خارجی .

- محدودیت های اعمال شده از سوی تولیدکنندگان داخلی مواد اولیه در نحوه معاملات خود با تایر سازان، از جمله درخواست شرکت بازرگانی پتروشیمی ایران مبنی بر فروش نقدی محصولات با قیمت های شناور به جای فروش مدت دار با قیمت های ثابت.

۱-۲- عمده چالش های موجود در حوزه فروش محصولات شرکتهای تایر ساز:

- انباشت ۱۵۰ درصدی محصول در انبار شرکتهای ناشی از عدم امکان فروش محصولات و کاهش تقاضای بازار که تماماً با توجه به دلایلی از جمله کاهش تعرفه واردات تایر، کم اظهاری های صورت گرفته نسبت به قیمت های انواع تایر های وارداتی در گمرکات کشور، غیر واقعی بودن قیمت های پایه گمرک و واردات بی رویه انواع تایر های غیر کیفی چینی و هندی از یک طرف و اثرات خشکسالی و فقدان رونق حمل و نقل بار کالا و بنزین که اثرات مستقیم در مصرف تایر دارد.

- مشکلات و معضلات موجود در حوزه فروش به خودروسازان از جمله عدم دریافت به موقع وجوه محصولات فروخته شده به آنان و اصرار به فروش اعتباری از سوی شرکتهای خودروساز و سایر

عوامل و محدودیت های اعمالی که موجب طولانی شدن پروسه دریافت وجوه حاصل به ۳-۴ ماه افزایش یافته است .

۳-۱- اهم کمبودها و مضایق موجود در حوزه های پولی و مالی:

- کاهش شدید نقدینگی و کمبود سرمایه در گردش مورد نیاز با توجه به عدم برخورداری از دریافت هرگونه تسهیلات مالی از سوی بانکهای خصوصی و دولتی بدلیل اتخاذ سیاستهای انقباضی از سوی دولت و بانک مرکزی نسبت به پرداخت وام های ضروری مورد نیاز به واحدهای تولیدی و ممنوعیت اعطاء تسهیلات به شرکتهای تحت سرمایه گذاری بانکهای کشور.
- هزینه ها و ضرر و زیان های قابل توجه مالی ناشی از مابه التفاوت نرخ ارز در سرمایه گذاری های صورت گرفته و در ارتباط با استفاده از تسهیلات دریافتی از صندوق ذخیره ارزی و فاینانس خارجی در اجرای طرحهای توسعه.
- کاهش نقدینگی بدلیل عدم بازگشت سرمایه، با توجه به طولانی بودن زمان و برگشت وجوه فروش محصول با توجه به فروش مدت دار رقبای خارجی در بازار کشور، و نیز خواب سرمایه ناشی از دپوی مواد اولیه در انبارکارخانه، بدلیل طولانی بودن فرآیند خرید از منابع خارجی که مجموعاً دوره گردش وجوه نقد را طولانی و با محدودیت جدی مواجه کرده است.

۲- مسائل و مشکلات ذاتی و نهادینه شده صنعت

- ظرفیت پایین و غیر بهینه واحدها که با توجه به بالابودن هزینه های سربار عوامل موثر در تولید، روند تولید انواع تایلر در کشور را غیر اقتصادی نموده است.
- وابستگی عوامل تولید از حیث ماشین آلات و دانش فنی به کشورهای خارجی، بدلیل بومی نبودن تکنولوژی ساخت تایلر در کشور.
- وابستگی به تامین بخش عمده ای از مواد اولیه مورد نیاز صنعت از منابع خارجی.
- اثرپذیری بسیار زیاد صنعت از تبعات و پیامدهای مالی جبران ناپذیر ناشی از نوسانات صعودی نرخ یورو در معاملات بازرگانی خارجی.
- عدم شفافیت و نارسایی بعضی از قوانین و فقدان پشتیبانی لازم مقرراتی در بسیاری از حوزه های مرتبط با صنعت در بخش های مالیاتی، قوانین کار و منابع انسانی و غیره.
- عدم ثبات مدیریتی در اداره واحدها و ضعف قوانین حمایتی در این خصوص.
- فقدان برنامه ای جامع و همه جانبه که با اهداف و الزامات مشخص طرفین (دولت و صنعت) را مقید به رعایت ضوابطی مشخص و لازم الاجراء که دارای تعهدات متقابل باشد، نماید.

راهکارها و پیشنهادات

- ۱- پرهیز از اعمال هرگونه کاهش تعرفه های تاجر وارداتی در سال جاری و زمینه سازی مناسب نسبت به کاهش تدریجی و پلکانی تعرفه ها از سال آتی، با کاهش ۵ درصد در سال با تعیین کف نهایی تعرفه ها و انجام حمایت شفاف و جدی دولت محترم از صنعت.
- ۲- مستثنی نمودن واحدهای تاپرساز کشور از هرگونه سیاست انقباضی بانک مرکزی نسبت به پرداخت وام های بانکی و اختصاص تسهیلات ویژه در جهت رفع کمبود شدید نقدینگی واحدها و اجرای طرح های توسعه، بازسازی و نوسازی واحدها و دستیابی به ظرفیت های تولید بهینه و اقتصادی.
- ۳- اعمال نظارت های قانونی جدی و موثر در گمرکات کشور در جهت کنترل کیفی و کمی تاجر های وارداتی، تعدیل و تصحیح قیمت های پایه گمرک به صورت ریالی و نیز الزامی نمودن خدمات پس از فروش برای واردکنندگان تاجر های خارجی با توجه به اهمیت اصل رعایت حقوق مصرف کنندگان و کنترل واردات در قالب ثبت نمایندگی های انحصاری خارجی و با هدف تخصصی نمودن واردات و ارتقاء سطح نظارت دولت و انجمن بر تعادل سازی تولید، مصرف و واردات در بازار.
- ۴- کمک به احیاء و گسترش فرهنگ تحقیق و پژوهش در صنعت تاپرسازی کشور از طریق اختصاص بودجه پژوهشی لازم و ایجاد مرکز تحقیقات ملی لاستیک با مشارکت واحدهای تاپرساز و ترویج و ارتقاء انگیزش به سمت تولید و بومی نمودن تکنولوژی طراحی و ساخت تاجر.
- ۵- تقویت زمینه های صادرات انواع محصول تاجر از طریق تحقق طرح های توسعه واحدها و برقراری مشوق های صادراتی به منظور حضور در بازارهای هدف منطقه ای و کسب آماگی لازم جهت پیوستن به سازمان تجارت جهانی با استفاده از فرمول پیشنهادی (تسعیر ارز + نرخ تورم) در قبال میزان صادرات در دوره اجرای طرح های توسعه.
- ۶- ایجاد تمهیدات لازم و بررسی های کارشناسی در خصوص تثبیت نرخ یورو همانند نرخ دلار طی سالهای گذشته.
- ۷- ارتقاء سطح حمایت های دولت از صنایع تاپرسازی نسبت به قبل و در مقایسه با صنایع خودروسازی کشور و همسو نمودن صنایع پایین دستی و بالا دستی جهت پوشش نیاز در برنامه های بلند مدت.
- ۸- اتخاذ تصمیمات ضروری نسبت به رفع موانع موجود در تامین مواد اولیه تولید داخل مورد نیاز صنایع تاجر سازی از طریق کمک به ارتقاء سطح کیفی و کمی صنایع مذکور در تولید مواد اولیه مهمی از جمله BR، SBR، دوده، اکسید روی و غیره با هدف کامل شدن زنجیره تولید و خدمات داخلی.
- ۹- لزوم بررسی نسبت به اصلاح قوانین و مقررات جاری در بعضی از حوزه ها و بخش های مرتبط، با توجه به عدم برخورداری واحدها از پشتیبانی های لازم و تقویت روحیه عمومی منابع انسانی به تثبیت حضور و بقاء صنعت در بلند مدت.

و در مجموع ، خاموشی های مکرر برق طی هفته های اخیر، همزمان با مطول شدن زمان حمل محموله ها از مبادی گمرکی بدلیل تراکم کالاهای خریداری شده و سایر مسائل و مشکلات عدیده موجود در تامین مواد اولیه، موجب کاهش ظرفیت روزانه خطوط تولید و نهایتاً افزایش قیمت تمام شده محصول (بدلیل افزایش هزینه های سربار و وجود هزینه های ثابت م) ، گردیده، بطوریکه بعضی از واحدها به منظور جلوگیری از توقف کامل خط تولید خود، ناگزیر از اجرای طرح تعطیلات اجباری در کارخانجات (تعمیرات، نگهداری اجباری) خود شده اند که در صورت تداوم روند فعلی ، متأسفانه طی هفته های آتی شاهد توقف کامل خط تولید تمامی واحدهای تایر ساز کشور، یکی از پس دیگری خواهیم بود.